

CONVENANT WEERBAARHEID JONGEREN

Krachten gebundeld in het bereiken, informeren en motiveren van jongeren

Hyves

onder
tussen

NISB
Nederlands Instituut
voor Sport & Bewegen

Rutgers
Nisso
groep

STIVORO
VOOR EEN ROOKVRIJE TOEKOMST

SOAIDS

Trimbos
instituut

Voedingscentrum

Weerbaarheid en algeheel welbevinden jongeren

Jongeren zijn de volwassenen van de toekomst. De kennis en vaardigheden die jongeren nu ontwikkelen, vormen de basis voor het leren en functioneren in volwassenheid. Weerbare, juist geïnformeerde jongeren, blijken goed in staat zelf invloed uit te oefenen op hun leefstijl en welbevinden. Betrokkenheid bij de samenleving, toegang tot (geordende) betrouwbare informatie en het vergroten van kennis en vaardigheden zijn belangrijke determinanten ter ondersteuning van hun weerbaarheid, zelfredzaamheid en algeheel welbevinden. En bevorderen daarmee het vermogen van jongeren om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen (seksuele) gezondheid, geluk en actieve participatie in de samenleving.

1.1 Beleidskader Concept Regeerakkoord

Vrijheid en Verantwoordelijkheid

‘Het kabinet combineert realisme over de grote problemen van vandaag met optimisme over de toekomst. Nederland kan vanuit kracht crises bestrijden.’

‘Kwaliteitsverbetering –bijvoorbeeld in onderwijs, zorg en duurzaamheid- zit vaker in slimme vernieuwingen dan in geld en regels.’

‘Ieder mens heeft recht op zelfbeschikking, verdient de kans het beste uit zichzelf te halen en zich te ontplooiën.’

‘Een open en levendig maatschappelijk en politiekdebat is van vitaal belang voor onze democratie’

‘Het gebruik van e-mental health wordt bevorderd om de zelfredzaamheid van cliënten te vergroten.’

‘De Centra voor Jeugd en Gezin die inmiddels gerealiseerd zijn, zullen bij de overheveling naar de (samenwerkende) gemeenten gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten.’

‘Om te komen tot meer excellent onderwijs is meer structuur en focus op kennis nodig.... Ieder talent telt,Presteren is geen vies woord maar een noodzakelijke voorwaarde.: de basis op orde, de lat omhoog.’

‘De doelmatigheid van de kennisinfrastructuur wordt verbeterd door besparing op systeemkosten, het tegengaan van versnippering en bevordering van samenwerking.’

Bron: Concept Regeerakkoord VVD - CDA 30 september 2010

1.2 Beleidskader gezondheid

‘Gezondheid is voor ieder individu een **essentiële waarde**. Investeren in gezondheid levert rendement op, namelijk langer werken en leven in goede gezondheid. Voor een bloeiende economie is gezond leven eveneens een belangrijke bouwsteen. Of zoals de Engelsen zeggen: ‘health is wealth’.’¹

‘Afkoms t en opleidingsniveau bepalen in hoge mate de kansen van mensen in de Nederlandse maatschappij. Dan gaat het niet alleen om beschikbaarheid van geld, middelen en macht, maar ook om **toegang tot informatie**, culturele en maatschappelijke én om gezondheid.’²

Gezondheidsvaardigheden (health-literacy) spelen een rol. De dynamische moderne samenleving biedt een scala aan kansen en bedreigingen voor de gezondheid. Voedsel is soms gezond én soms ongezond, afhankelijk van dosering en persoonskenmerken. Alleen van roken en transvet weten we zeker dat elke dosis het lichaam beschadigt. Gezondheidsvaardigheid vergt, naast het kunnen **verwerken van informatie**, ook motivatie en doorzettingsvermogen.³

‘Mensen krijgen zoveel gezondheidsinformatie dat ze het **overzicht kwijtraken** en niet meer weten wat gezond is en wat niet.’²

‘Wat zijn nu de mogelijkheden om succesvol de gezondheid van **achterstandsgroepen** te verbeteren, zodat de maatschappelijke participatie van deze groep toeneemt en ook de gemiddelde gezondheid van de gehele Nederlandse bevolking beter wordt? Dat is geen eenvoudige opgave, omdat gezondheidsachterstanden complex en weerbarstig zijn. Dat gezondheidsachterstanden zo groot zijn, hangt samen met de sociaal economische ongelijkheid in onze samenleving. Er bestaan nog steeds grote verschillen tussen arm en rijk.’²

‘Een veranderende samenleving en nieuwe technologische ontwikkelingen vragen om een herbezinning en zo nodig aanpassen van de uitgangspunten van gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering. **Andere en aanvullende benaderingswijzen** van preventie kunnen effectief bijdragen aan de gezondheid van de Nederlandse bevolking.’⁴

¹ Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). *Gezond zijn, gezond blijven - Een visie op gezondheid en preventie*. 's-Gravenhage: 2007.

² Bron: RIVM *Volksgezondheid Toekomst Verkenningen 2010*

³ Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). *Naar een weerbare samenleving*. 's-Gravenhage: 2008.

⁴ Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). *Kiezen voor gezond leven*. 's-Gravenhage: 2007.

Doelstelling

In het ‘Convenant Weerbaarheid Jongeren’ worden hierna te noemen publieke **Content** partijen en jongeren **Bereik** partijen verenigd in het **Concept**; Ondertussen.nl. Partijen bundelen hun krachten en werken vanuit bondgenootschap samen aan het bereiken, integraal informeren en motiveren van jongeren. Met als doel het vergroten van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van jongeren. En op deze wijze een bijdrage te leveren aan het bevorderen van (seksuele) gezondheid, geluk en maatschappelijke betrokkenheid van jongeren.

2. Partij ter borging van ontwikkeling en implementatie digitaal jongerenplatform

- Wie de Jeugd heeft (bureau voor digitale jongerencommunicatie), te dezen vertegenwoordigd door David Barens;

Concept: de aan Hyves gekoppelde website www.ondertussen.nl met nieuws *over, door en voor* jongeren waarbij nieuws en actualiteiten over leefstijlonderwerpen wordt verrijkt met informatie van de aangesloten publieke contentpartners, heeft met de vaste redactieformule ‘Wat, Waar en Waarom daar?’ als doel om met name laag opgeleide jongeren en migranten niet van informatie, duiding en toegang tot hulpbronnen uit te sluiten.

3. Partijen ter borging landelijk bereik jongeren met speciale aandacht voor jongeren in het lager voortgezet onderwijs en migranten

- Hi, te dezen vertegenwoordigd door Eric-Jan Doorenbosch
- Hyves, te dezen vertegenwoordigd door Yme Bosma.

4. Partijen ter borging van Lokaal bereik onder jongeren met speciale aandacht voor jongeren in het lager voortgezet onderwijs en migranten

- Deelnemende gemeenten.
- Namens de stad Amsterdam; de GGD Amsterdam:
Zorgt via de nieuw ontwikkelde jongeren website van de GGD (www.jouwggd.amsterdam.nl) voor bereiken van jongeren in de zorg regio van Amsterdam. Vertegenwoordigd door Paul van der Velpen.

5 Contentpartijen Leefstijl thema's

5.1 Thema 1 - Roken

Partij ter borging van informatie en voorlichting over roken STIVORO

- Kernactiviteit: STIVORO bevordert de volksgezondheid door het structureel terugdringen van het roken met de inzet van een breed arsenaal middelen en intermediairs.

5.2 Thema 2 - Voeding

Partijen ter borging van informatie en voorlichting over voeding Voedingcentrum

- Het Voedingcentrum informeert consumenten over- en stimuleert hen tot een gezonde en meer duurzame voedselkeuze. Daarbij zoekt het Voedingcentrum de medewerking van lokale professionals en andere relevante partijen. Het Voedingcentrum draagt bij aan de agendering en meningsvorming door wetenschap, bedrijfsleven, politiek en maatschappij en treedt daarin op als een verbindende kracht.

5.3 Thema 3 - Alcohol en drugs

Partij ter borging van informatie en voorlichting over alcohol- en drugsgebruik Trimbos-instituut

- Het Trimbos-instituut wil kennis en inzicht over alcohol en drugs vergroten bij het algemeen publiek, zodat mensen zelf risico's in kunnen schatten en zich verantwoordelijk kunnen gedragen met het oog op de eigen gezondheid en die van anderen.

5.4 Thema 4 - Psychische gezondheid jongeren

Partij ter borging van informatie en voorlichting over depressie en mentale fitheid

Trimbos-instituut,

- Het Trimbos-instituut wil bevorderen dat kinderen en jongeren opgroeien tot veerkrachtige en gezonde volwassenen. Dat doen we door onderzoek en het ontwikkelen van projecten en programma's op het gebied van opvoeden, onderwijs, zorg en hulpverlening.

5.5 Thema 5 - Bewegen

Partij ter borging van informatie en voorlichting over bewegen

NISB

- Het Nederlands Instituut Sport en Bewegen is het Nederlands kennis- en innovatie instituut dat aanzet tot sport en bewegen om participatie, leefbaarheid en gezondheid te bevorderen.

5.6 Thema 6 - Geld

Partij ter borging van informatie en voorlichting over omgang met geld

Nibud

- Het Nibud is een onafhankelijk voorlichtingsinstituut met als missie het verhogen van de zelfredzaamheid van consumenten op het gebied van de huishoudfinanciën. Enerzijds door consumenten in staat te stellen zelf beslissingen te nemen en keuzes te maken die van invloed zijn op hun budget en anderzijds door deskundigheid van institutionele kaders te verhogen, voor zover deze middels hun beleid, advisering en/of voorlichting invloed hebben op het budget van consumenten.

5.7 Thema 7 - Seksuele gezondheid

Partijen ter borging van informatie en voorlichting over seksualiteit

Rutgers Nisso

- Door middel van onderzoek, interventies, pleitbezorging en (internationaal) organisatieontwikkeling/capaciteitsopbouw van organisaties wil Rutgers Nisso de seksuele en reproductieve gezondheid van mensen bevorderen.

Soa Aids Nederland

- Soa Aids Nederland (SANL) is een landelijk expertisecentrum op het terrein van soa's, hiv en seksuele gezondheid. SANL ondersteunt professionals in de lokale praktijk (GGD-en, huisartsen, scholen, ziekenhuizen) in hun werk. En adviseert overheden. Daarnaast bereikt SANL een aantal prioritaire groepen (jongeren, sekswerkers, etnische groepen) direct. SANL werkt aan haar expertise door kennis uit binnen en buitenland te verzamelen, en beschikbaar te stellen aan relevante groepen, professionals en beleidsmakers. SANL gebruikt haar expertise om interventies te ontwikkelen en anderen te ondersteunen in onderzoek, beleid en praktijk.

5.8 Thema 8 - Leefstijlonderwerpen op lokaal niveau

Partij ter borging van informatie en voorlichting leefstijlonderwerpen lokaal

- GGD Amsterdam

De GGD Amsterdam wil dat de Amsterdamse jongeren zo gezond mogelijk leven. Om dit te bereiken willen zij gezondheid van de jongeren beschermen en verbeteren. Hierbij richten zij zich op de Thema's die vastgelegd zijn in de Amsterdamse gezondheidsnota 2008- 2011. De belangrijkste thema's in deze nota zijn: 1. Psychosociale problematiek, 2. Gebruik van genotsmiddelen, 3. Seksuele gezondheid, 4. Bewegen en voeding.

Overwegende:

- dat onder jongeren, gebrek aan bewustzijn over het persoonlijk én maatschappelijk belang van een gezonde leefstijl, het maken van een gezonde keuze onvoldoende stimuleert;
- dat onder jongeren, een gezonde keuze gestimuleerd kan worden door het koppelen van publieke voorlichting aan gepersonaliseerd nieuws en actualiteiten;
- dat het aanbieden van betrouwbare (hulp)bronnen en informatie over psychische gezondheid en leefstijlonderwerpen op digitale plekken waar jongeren zijn, hoog bereik zal genereren;
- dat het vergroten van de individuele kennis en vaardigheden met mogelijkheden voor interactie, jongeren weerbaarder en zelfredzamer zal maken en het nemen van verantwoordelijkheid in het maken van een gezonde keus op sociaal, financieel, mentaal, seksueel en fysiek vlak zal ondersteunen.

- Constatering:

'Als de berg niet naar Mohammed komt, zal Mohammed naar de berg moeten gaan': als mensen zelf niet naar de informatie op zoek gaan, brengen we die informatie naar ze toe. Dat moet op een plaats waar de doelgroep te vinden is, in dit geval: jongeren. Het is dus van belang deze doelgroepen aan te spreken op voor hen interessante en relevante thema's. Voor jongeren is het volgen van het nieuws belangrijk en de tijd die zij besteden aan het consumeren van nieuws neemt toe.¹

Daarnaast zijn de online sociale netwerken (Hyves, Twitter, etc.) ongekend populair onder jongeren. Zo is het gebruik van profielsites door jongeren van 13-14 jaar inmiddels toegenomen tot 80%. Dit is een groei van 40% tussen 2006 en 2009.²

¹ Drok, N., Schwarz, F. (2009). *Jongeren, nieuwsmedia en betrokkenheid*, Hogeschool Windesheim/ Stichting Krant in de Klas.

² Van Rooij, A. J., & Snoek, A. (2009). *Symposiumverslag. Gameverslaving, fabel of feit [Symposium report. Game addiction, fable or fact]*. Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen, 87(5), 148-149.

6 Inhoudelijke doelstellingen jongeren per kernthema.

6.1 Waar wat aan moet gebeuren – Kernthema Roken

STIVORO draagt bij aan het vergroten van kennis over de gevolgen van roken onder jongeren. Daarnaast wil STIVORO de intentie om niet te (gaan) roken versterken en jongeren vaardigheden meegeven om een aangeboden sigaret te weigeren (versterking eigen effectiviteit). Naast beïnvloeding van deze persoonlijke factoren probeert STIVORO de sociale norm (niet roken en een eigen gezonde keuze maken) in de leefwereld van jongeren te beïnvloeden.

6.2 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Alcohol en Drugs

Kennis en inzicht over alcohol en drugs vergroten bij jongeren, zodat mensen zelf risico's in kunnen schatten, bewuste keuzes kunnen maken en zich verantwoordelijk kunnen gedragen met het oog op de eigen gezondheid en die van anderen. Hierbij worden diverse (social) media ingezet.

6.3 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Voeding

Het Voedingscentrum zet zich in voor het gezond laten opgroeien van kinderen tot gezonde en bewust kiezende volwassenen in een duurzame omgeving. Wat betreft jongeren richten de activiteiten zich vooral op het 'nutritionally literate' maken van jongeren en preventie van overgewicht, maar ook op een toename van het besef bij jongeren dat ze onderdeel zijn van de voedselketen en dat hun keuze effect heeft op de leefomgeving.

6.4 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Psychische gezondheid

Het Trimbos-instituut stimuleert het vermogen van jongeren om zelf hun psychische gezondheid te onderhouden, psychische problemen te onderkennen en hulp te zoeken. Met het onderhouden van de psychische gezondheid wordt bedoeld dat jongeren in staat zijn hun eigen potentieel te ontwikkelen, betrokken, productief en creatief te zijn, en met veerkracht hun problemen op te lossen.

6.5 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Beweging

Het NISB zet zich via het programma jeugd in om kinderen op een leuke manier laten bewegen. Want een actieve leefstijl op jonge leeftijd, betekent vaak ook een actieve leefstijl op latere leeftijd. Om de jeugd in beweging te krijgen is het belangrijk dat er een samenhangend geheel ontstaat van kennis, beleid, netwerken en interventies. Daar zet NISB zich vanuit het programma Jeugd voor in. Jongerenparticipatie speelt bij alle onderdelen van het programma een rol. Vooral bij de oudere jeugd is het volgens het NISB belangrijk dat zij zelf ook een stem krijgen.

6.6 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Geld

Het Nibud vindt het belangrijk dat jongeren later op eigen benen kunnen staan. Goed kunnen omgaan met geld is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Daarbij is het belangrijk dat jongeren leren hun wensen af te stemmen op hun budget. Zodat ook zij later met hun geld uitkomen.

Jong geleerd, is oud gedaan. Dat geldt zeker voor omgaan met geld, zo blijkt uit Nibud-onderzoek*. Het Nibud ziet het als één van zijn belangrijkste taken om ouders te helpen bij de financiële opvoeding van hun kinderen. Het financiële leven van particuliere huishoudens is er in de loop van de jaren niet gemakkelijker op geworden. Als volwassene moet je steeds meer keuzes maken die financiële consequenties hebben, waarvoor je over steeds meer financiële kennis moet beschikken. Je kinderen die kennis bijbrengen, is geen eenvoudige opdracht. Ouders kunnen daarbij wel wat hulp gebruiken.

bron: Nibud-leerdoelen en -competenties voor kinderen en jongeren (2008).

*(*onderzoek: Financiële opvoeding 2009)*

6.7 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema Seksuele Gezondheid

Rutgers Nisso Groep (RutgersWPF vanaf 1 jan 2011) en Soa Aids Nederland willen jongeren zodanig ondersteunen dat zij in staat zijn zelfstandig verantwoorde keuzen te maken en veilige, prettige, gewenste en respectvolle seksuele contacten kunnen aangaan en soa/hiv, ongewenste zwangerschap en seksuele grensoverschrijding weten te voorkomen. Jongeren moeten hierbij optimaal toegang hebben tot effectieve, toegankelijke, aantrekkelijke en betrouwbare informatie over seksualiteit zoals via www.sense.info en effectief gebleken of veelbelovende interventies en jeugdvriendelijke voorzieningen.

6.8 Waar wat aan moet gebeuren - Kernthema leefstijlonderwerpen op lokaal niveau

De GGD Amsterdam wil jongeren preventief informeren over hun gezondheid en met namen over thema's die belangrijk zijn voor jongeren die leven in een stedelijke omgeving. Op basis van preventieve informatie en gezondheidsinterventies wil de GGD Amsterdam jongeren de vaardigheden aanleren om zelf actief aan hun eigen gezondheid te werken waardoor ze op jonge leeftijd al een gezonde levensstijl te ontwikkelen. Indien nodig levert de GGD ook laagdrempelige toegang tot specifieke zorg of verwijzen zij door naar andere gespecialiseerde zorginstellingen. Op deze manier krijgen jongeren snel de zorg die zij nodig hebben.

Betrokken partijen hebben de eerste stap gezet om dit convenant op te stellen op grond van bovenstaande analyse;

ALLE ONDERSTAANDE PARTIJEN NEMEN GEZAMENLIJK HET VOLGENDE INITIATIEF:

INTENTIE

Artikel 1

1. Partijen bekrachtigen de intentie tot samenwerking en zoeken elk vanuit hun eigen maatschappelijke activiteit en rol -in samenspraak-naar mogelijkheden die kunnen bijdragen aan het realiseren van de in dit convenant geformuleerde doelstelling om vanuit bondgenootschap bij te dragen aan het vergroten van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van jongeren in Nederland.
2. Leidraad daarbij is het vergroten van kennis, vaardigheden en mogelijkheden voor het nemen van verantwoordelijkheid door jongeren. Dit is mogelijkwerijs te bereiken door te bevorderen dat het individu gestimuleerd wordt kennis te nemen van nieuwsfeiten en actualiteiten met betrekking tot leefstijlonderwerpen waarbij (interactieve) publieke voorlichting en preventie wordt gekoppeld aan het nieuwsfeit of de actualiteit;
 - het aanbieden van betrouwbare publieke informatie, interventies en (interactieve) bronnen over leefstijlonderwerpen en psychische gezondheid op digitale plekken waar jongeren te vinden zijn;
 - door het redactioneel actueel houden van psychische gezondheid en leefstijlonderwerpen en deze te publiceren op (digitale) plekken waar jongeren te vinden zijn;
 - door jongeren actief te betrekken bij platformactiviteiten en doorontwikkeling;
 - door optimaal te benutten wat op het terrein van gezondheidsbevordering, voorlichting en preventie reeds bestaat;
 - het nastreven van synergie door convenantpartijen op basis van een gezamenlijk plan van aanpak, opdat de activiteiten van content en bereikpartijen elkaar versterken.

PROCES

Artikel 2

1. Wie de Jeugd Heeft (BV, vestigingsplaats Raphaelplein 27, 1077 PX Amsterdam) zal in overleg met partijen zorgen voor een bestuurder en woordvoeder die zich zal inzetten als aanjager en ambassadeur van dit convenant.
2. Wie De Jeugd Heeft zal als projectbureau de in artikel 3 beschreven inspanningen coördineren en bewaken. Het projectbureau zal tevens de in het eerste lid bedoelde bestuurder ondersteunen.

Artikel 3

1. Onder leiding van het in artikel 2 genoemde projectbureau inventariseren de convenant partijen de in artikel 1 bedoelde mogelijkheden, waarbij activiteiten worden beschreven. Het projectbureau stimuleert en ondersteunt partijen, zorgt voor de organisatie van de werkzaamheden en voor de samenhang en synergie daarin.
2. Aan de hand van de geïnventariseerde mogelijkheden stelt het projectbureau (half)jaarlijks een activiteitenplan op te beginnen met de (pilot)periode: 1 januari 2011 -1 mei 2011.
3. Het activiteitenplan wordt door de alle convenantpartijen geaccordeerd.

TOETREDINGSBEPALING

Artikel 4

1. Een belangstellende nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend bij Wie de Jeugd Heeft en vermeldt daarbij met welke activiteiten zij voornemens is bij te dragen aan het realiseren van de met dit convenant beoogde doelstelling.
2. De bestuurder beslist over het verzoek tot toetreding, gehoord hebbende de bij dit convenant betrokken partijen.

LOOPTIJD

Artikel 5

Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en heeft een looptijd tot 1 januari 2014. Partijen bepalen continuering van de samenwerking (half)jaarlijks, op basis van de evaluatie –kritische succesfactoren- van behaalde resultaten. In de opstartfase van 14 december tot 1 mei 2011, kunnen convenantpartners op basis van behaalde pilotresultaten hun medewerking aan dit convenant heroverwegen.

OPENBAARHEID

Artikel 6

Na de inwerkingtreding van dit convenant wordt de tekst daarvan publiek gemaakt via de website van Wie de Jeugd Heeft, Hi, Hyves en desgewenst door alle bij het convenant betrokken partijen en een nader op te stellen en door partijen goed te keuren persbericht.

Convenant Weerbaarheid jongeren 14 december 2011

